

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

FORUM ZA
ODGOVORNO
POSLOVANJE

smart
KOLEKTIV

FONDACIJA ANA I VLADE
DIVAC

BOLJI BIZNIS ZA BOLJE DRUŠTVO

PODRŠKA ZAJEDNICI U BROJKAMA

°catalyst

SRPSKI
FILANTROPSKI
FORUM

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE
1857

BOLJI BIZNIS ZA BOLJE DRUŠTVO

PODRŠKA ZAJEDNICI U BROJKAMA

Rezultati upitnika za mala, srednja i velika preduzeća o podršci zajednici tokom 2018.
godine

Izrada ove publikacije omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj istraživanja isključivo je odgovornost autora i ne odražava nužno stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

Ulaganja poslovnog sektora U DRUŠTVO

BOLJI BIZNIS ZA BOLJE DRUŠTVO - PODRŠKA ZAJEDNICI U BROJKAMA predstavlja publikaciju koja se bavi analizom ulaganja kompanija u Srbiji u lokalnu zajednicu tokom 2018. godine. Publikacija je nastala sa ciljem da javnosti predstavi prakse društvene odgovornosti u Srbiji koje se odnose na ulaganja poslovnog sektora u društvenu zajednicu.

Svi podaci prikupljeni su putem upitnika i formulara za primere dobre prakse u periodu između juna i avgusta 2019. godine. Učešće u ovom istraživanju uzelo je 34 kompanije koje su pristale da dostave podatke o prošlogodišnjim društveno odgovornim ulaganjima u zajednicu. Ovaj zbirni izveštaj predstavljen je kroz dve strukturne celine. U prvoj su prikazani rezultati dobijeni na osnovu popunjениh anketa sastavljenih od pitanja kvantitativnog i kvalitativnog karaktera. Druga celina je posvećena primerima dobre prakse koje su kompanije realizovale u svojim lokalnim zajednicama.

S obzirom na broj kompanija koji je doprineo izradi ove publikacije, rezultati ne pretenduju na prikazivanje širih društvenih statistika u oblasti društveno odgovornog poslovanja, ali daju dobar uvid u prakse društveno odgovornog poslovanja.

Analizu je sproveo Forum za odgovorno poslovanje (FOP) u okviru Projekta unapređenje okvira za davanje koji finansira USAID, a realizuje Koalicija za dobročinstvo koju predvodi Fondacija Ana i Vlade Divac, a dodatno čine Trag Fondacija, Smart kolektiv, Katalist Balkans, Forum za odgovorno poslovanje, Srpski filantropski forum i Privredna komora Srbije.

Ovim putem posebno se zahvaljujemo svim kompanijama koje su učestvovale u projektu BOLJI BIZNIS ZA BOLJE DRUŠTVO - PODRŠKA ZAJEDNICI U BROJKAMA:

Art Ival,
Bambi,
Banca Intesa,
Coca-Cola HBC Srbija,
Crédit Agricole Srbija,
CRH Srbija,
Delhaize Serbia,
Delta holding,
dm drogerie markt,
G4S Secure Solutions,
Elixir Prahovo,
Erste bank,
Eurobank,

Hemofarm,
JKP Gradska toplana Niš,
Lafarge BFC,
Majanca Plast,
ManpowerGroup Srbija,
Marbo Product,
MOZZART,
NCR Srbija,
NIS,
Nordeus,
Fabrika konfekcije NOVITET,

OTP banka Srbija,
Organic Tea,
SZR Servis Polaris,
Radijator-Inzenjering,
Rudnik i flotacija Rudnik,
Telekom Srbija,
TITAN Cementara Kosjerić,
UniCredit Bank Srbija,
Vip mobile
i Vojvođanska banka

Korporativna filantropija

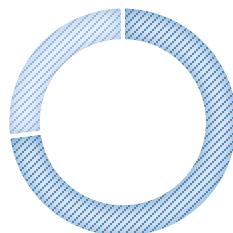
je više od trenutne reakcije na potrebe zajednice.

Sve više prerasta u strateško ulaganje u razvoj zajednice u kojoj kompanija posluje.

UČESNICI ISTRAŽIVANJA

UČESNICI ISTRAŽIVANJA

■ Velika preduzeća ■ MMSP

Među kompanijama koje su dostavile popunjene upitnike sa kvantitativnim i kvalitativnim podacima nalaze se **22 velika preduzeća, 5 srednjih i 4 mala preduzeća**.

U ukupno 31-om preduzeću, koliko ih je učestvovalo u upitniku, zaposleno je 58.668 ljudi, pri čemu je njih 54.050 zaposleno u velikim preduzećima. Polovina od anketiranih preduzeća ima sedište u Beogradu, 30% u Centralnoj Srbiji, dok 20% ima sedište u Vojvodini.

Najveći broj anketiranih redovno izdvaja određene iznose za podršku zajednici, dok samo 8 preduzeća to čini sporadično, u skladu sa svojim mogućnostima.

KOJE OBLASTI KOMPANIJE PODRŽAVAJU?

2018

Najveći broj kompanija i u 2018. godini, podržavao je obrazovanje. Kako su ovoj temi doprineli [Vip mobile](#), [Eurobanka](#), i [Telekom Srbija](#) možete pročitati među primerima.

Brojne kulturne i sportske manifestacije u vezi sa amaterskim, školskim sportom i sportom za OSI takođe su u velikoj meri ostvarile podršku od poslovnog sektora u prethodnoj godini.

Ulaganje u zdravstvo i zdravstvenu infrastrukturu se ovoga puta posebno izdvojilo kao jedna od važnih oblasti podrške poslovnog sektora. Pročitajte kako su ovu oblast podržali [Delhaize Srbija](#) i [NIS a.d. Novi Sad](#).

Takođe, bila su prisutna i sezonska davanja oko novogodišnjih i uskršnjih praznika, u primerima možete videti kako su tome pristupili [Art Ival](#) i [Credit Agricole Banka](#).

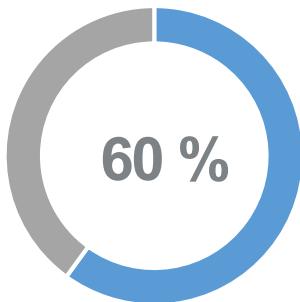

1	Obrazovanje	73.33%
2	Kultura i umetnost	66.67%
3	Zdravstvo	60.00%
4	Sport	56.67%
5	Zaštita životne sredine	53.33%
6	Ekonomski razvoj	50.00%

7	Podrška marginalizovanim grupama	43.33%
8	Socijalno preduzetništvo	36.67%
9	Javna infrastruktura	33.33%
10	Smanjenje siromaštva	30.00%
11	Nauka	23.33%
12	Sezonska davanja	20.00%
13	Ljudska prava i angažovanje građana	16.67%
14	Nasleđe (kulturno i istorijsko)	16.67%
15	Pomoć u urgentnim situacijama	16.67%
16	Briga o životinjama	13.33%
17	Nezavisni mediji	6.67%
18	Religijske aktivnosti	3.33%
19	Drugo	3.33%

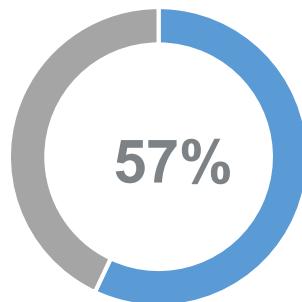
Ove godine upečatljiv je i sve veći broj kompanija okrenut projektima koji podržavaju lokalni ekonomski razvoj kroz podršku preduzetničkim inicijativama i osnaživanju preduzetnika. Neke od projekata koji su obeležili prethodnu i ovu godinu možete pročitati putem sledećih linkova: [dm drogerie markt](#), [Coca-Cola HBC Srbija](#), [Erste Banka](#), [OTP banka Srbija](#), [Delta Holding](#).

NA KOJE CILJNE GRUPE JE USMERENA PODRŠKA?

Deca
(do 18 godina)

60% Opšta populacija
53% Talentovani
47% Sa zdravstvenim problemima
40% Sa invaliditetom
40% Iz određenih lokalnih zajednica
40% Ekonomski ugroženi
40% Bez roditeljskog staranja
18% Nezaposleni mladi (18-30)

Odrasli

57% Opšta populacija
37% Iz određenih lokalnih zajednica
30% Ekonomski ugroženi
30% Sa invaliditetom
27% Sa zdravstvenim problemima
10% Nezaposleni (osobe preko 30 godina)
10% Starija populacija

U primerima možete pročitati kako je **Bambi** pomogao predškolsku ustanovu u Požarevcu, kako je **Coca-Cola HBC Srbija** podržala mlade, i kako je **Telekom Srbija** pomogao ženama iz Vojvodine.

IZDVAJANJA ZA STIPENDIJE

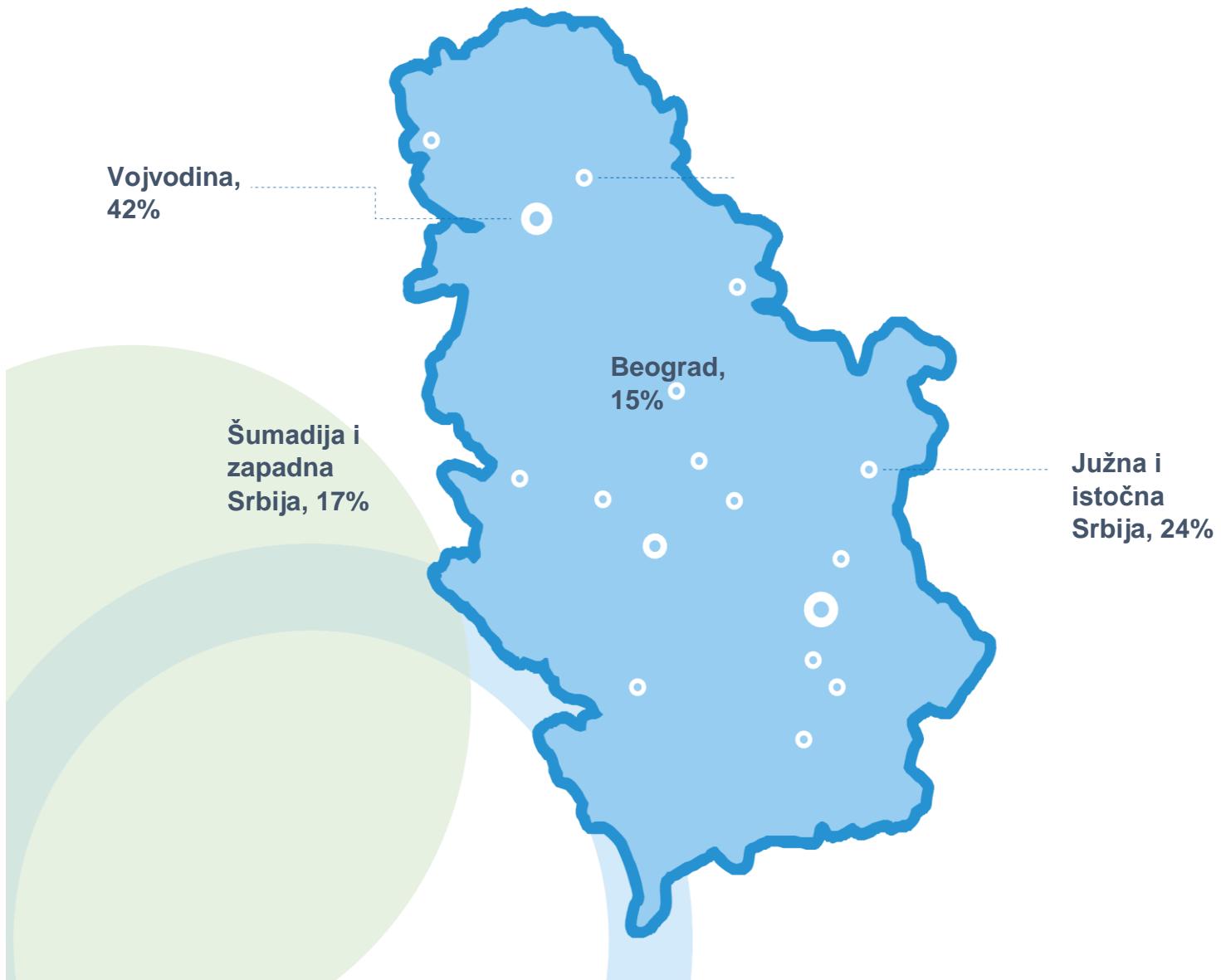
U 2018. godini, 7 kompanija dodelilo je ukupno **134 stipendije** u ukupnoj vrednosti od **37.914.819,00 dinara**.

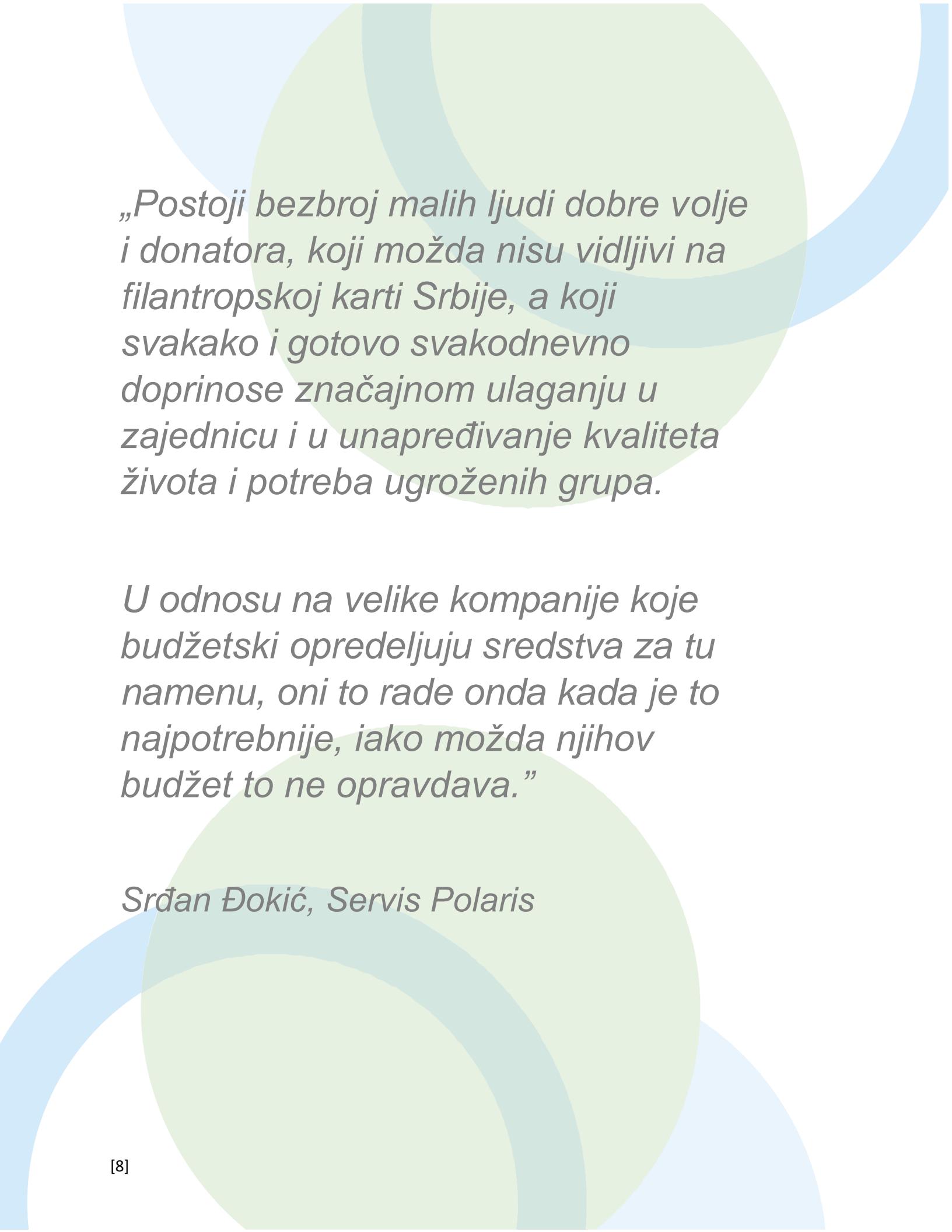
Za poreze na ove stipendije dodatno je izdvojeno još **10.524.734,12 dinara**.

LOKALNE ZAJEDNICE

Iako najveći broj učesnika istraživanja ima sedište u Beogradu, u 2018. godini, podrška je najčešće bila usmerena na **Vojvodinu**, a značajnije su bile zastupljene i aktivnosti u **Južnoj i Istočnoj Srbiji**. Kompanije su podjednako ulagale u nacionalne i lokalne inicijative.

Podrška izgradnji **javne infrastrukture** karakteristična je za manje lokalne zajednice u kojima kompanije predstavljaju ključne partnere. Kako su tome doprineli [Elixir Prahovo](#), [CRH Srbija](#) i [Rudnik floatacija](#), a kako [TITAN Cementara Kosjerić](#) pročitajte u primerima.

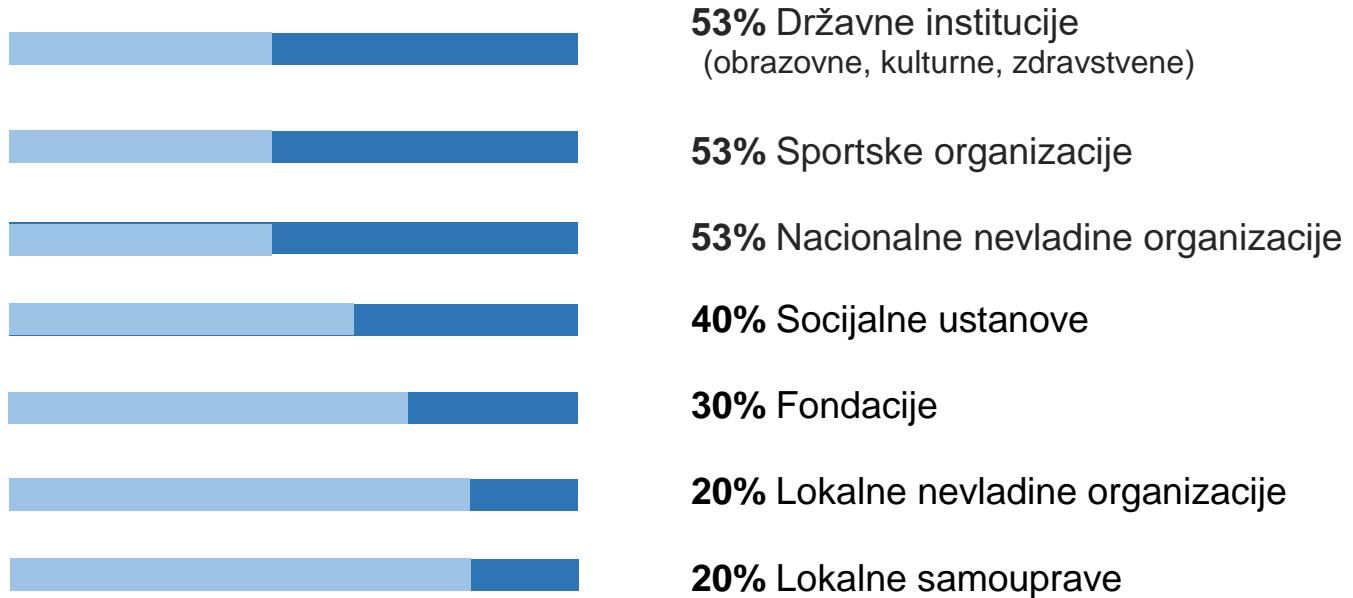

„Postoji bezbroj malih ljudi dobre volje i donatora, koji možda nisu vidljivi na filantropskoj karti Srbije, a koji svakako i gotovo svakodnevno doprinose značajnom ulaganju u zajednicu i u unapređivanje kvaliteta života i potreba ugroženih grupa.

U odnosu na velike kompanije koje budžetski opredeljuju sredstva za tu namenu, oni to rade onda kada je to najpotrebnije, iako možda njihov budžet to ne opravdava.”

Srđan Đokić, Servis Polaris

KOME POSLOVNI SEKTOR DONIRA?

Partnerstvo za budućnost koje organizuje kompanija [CRH Srbija](#) u Paraćinu, primer je dugoročne saradnje sa lokalnim nevladinim organizacijama i samoupravom.

Na svakih 10 partnerstava kompanija sa organizacijama civilnog društva, čak 7 predstavlja nastavak saradnje iz prethodne godine.

KOLIKO POSLOVNI SEKTOR DONIRA?

Ukupna materijalna podrška lokalnim zajednicama iznosi

838.962.371,71 RSD

Novčane donacije

635.434.855,37 RSD

Robne donacije

192.064.363,34 RSD

Ostalo
(dodatno sakupljena sredstva)

11.463.153,00 RSD

Novčane donacije

Ukupna vrednost donacija u novcu koje su kompanije izdvojile za zajednicu u 2018. godini iznosila je preko 635 miliona dinara.

Velike kompanije u proseku su izdvajale 25,5 miliona dinara, dok je najviša vrednost novčane podrške jedne kompanije zajednici iznosila 212,3 miliona dinara. Srednja preduzeća u proseku su izdvajala 9,4 miliona dinara, dok se kod malih preduzeća iznos namenjen davanjima za opšte dobro kretao između 50 i 100 hiljada dinara.

Robne donacije i donacije usluga

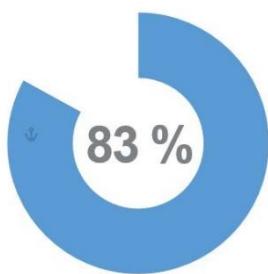
Nešto više od polovine anketiranih dodeljivalo je i robne donacije odnosno donacije u uslugama, u ukupnoj vrednosti preko 192 miliona dinara. **Najviša pojedinačna vrednost donacije u robi od strane jedne kompanije, iznosila je 120,6 miliona dinara,** dok su mala preduzeća u robi i uslugama, donirala do 300 hiljada dinara.

Ostala davanja odnose se na dodatno sakupljena sredstva uključivanjem zaposlenih ili poslovnih partnera, a na taj način u 2018. godini dodatno je obezbeđeno oko 11,5 miliona dinara.

Uključivanje zaposlenih

u direktnoj je vezi sa građenjem kulture društvene odgovornosti. Angažovani zaposleni direktno doprinose građenju kulture poverenja koja donosi koristi i kompaniji, i zajednici.

32.469 sati volontiranja

Kompanija podstiče zaposlene da volontiraju

U 17 kompanija koje vode evidenciju o volontiranju zaposlenih za opšte dobro uz podršku kompanije, ukupan broj sati volontiranja iznosio je 32.469.

Od toga, zaposleni su najviše vremena posvetili manuelnom ili fizičkom radu, nasuprot radu koji podrazumeva određena ekspertska znanja ili veštine.

57% kompanija podstiče zaposlene na lične donacije za opšte dobro.

Kako je [UniCredit Banka](#) napravila zaokret u svojoj strategiji ulaganja u zajednicu baziranu na volontiranju pročitajte u primerima.

IZAZOVI U IMPLEMENTACIJI PROGRAMA

PRIMERI IZ PRAKSE

I na osnovu ove ankete, može se uvideti da se kompanije u Srbiji suočavaju sa različitim izazovima kada je reč o ulaganju u zajednicu. Nedoumice na koje nailaze različitog su karaktera, ali se svakako može reći da postoji dosta prostora za unapređenje okvira za davanje i to pre svega u zakonskom kontekstu.

Kako mnogobrojni izazovi obeshrabruju kompanije da sredstva upućuju zajednici ili im taj put otežavaju, a time i celokupna zajednica trpi, potrebno je uticati na stvaranje povoljnijeg okruženja za doniranje, što je upravo jedan od ciljeva Projekta Unapređenje okvira za davanje koji finansira USAID, a realizuje Koalicija za dobročinstvo.

NEKI OD IZAZOVA...

određivanje prioriteta pri donošenju odluka
o ulaganju u zajednicu – **U KOGA/ŠTA ULOŽITI**

KVALITET ILI KVANTITET

– da li dati vredniju donaciju malom broju ljudi ili obuhvatiti veći broj
nauštrb vrednosti pojedinačne donacije

operaciono-logistički izazovi pri isporučivanju donacije

– **KAKO UPUTITI DONACIJU**

FISKALNI IZAZOVI

– obaveza plaćanja punog iznosa PDV-a na donacije

zakonske nejasnoće i nedovoljno definisana pravila u vezi isporučivanja i
knjiženja određenih donacija - **PRAVNO-ZAKONSKI OKVIR**

KAKO JE POSLOVNI SEKTOR DOPRINOSIO ZAJEDNICI?

PRIMERI IZ PRAKSE

Imajući u vidu da način na koji kompanija zapošljava, kupuje, jača ekonomiju i kvalitet života svog neposrednog okruženja može biti nova prilika za razvoj uspešne zajednice, sve je prisutnija tendencija da se sa lokalnom zajednicom sarađuje strateški i partnerski.

Održavanje otvorenog dijaloga, praćenje i evaluacija efekata realizovanih projekata u zajednici, kao i transparentno **izveštavanje o rezultatima**, predstavljaju preduslove za građenje odnosa sa zajednicom koji se zasniva na kredibilitetu i međusobnom poverenju. U nastavku su predstavljeni primeri iz prakse.

OBRAZOVANJE, PREDUSLOV ZA BOLJE DRUŠTVO...

Primeri:

Eurobank – Škola kao nacrtana za vas

Vip mobile – 4G učionice

NCR Srbija – Da rastemo srećni

Telekom Srbija – Pokrećemo pokretače

ŠKOLA KAO NACRTANA ZA VAS

Kompanija: Eurobanka Srbija

Partner na projektu: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Lansiranjem nove humanitarne „Eurobank Veliko srce“ Mastercard kreditne kartice koju je dizajnirala učenica Umetničke škole iz Niša, započet je društveno odgovorni projekat pod nazivom „Škola kao nacrtana za Vas“. Od svake izvršene transakcije Banka odvaja deo sredstava od svojih prihoda i usmerava ih u srednje škole, a ta sredstva namenjena su za opremanje i modernizaciju kabineta i učionica.

Zahvaljujući sredstvima prikupljenim ovom karticom, **učenici Prve ekonomске škole iz Beograda dobili su nov i moderan kabinet za statistiku i računovodstvo**. Dodatno, srednjoškolcima je omogućeno da kroz stručnu praksu i predavanja svoja znanja o bankarstvu steknu iz prve ruke, od zaposlenih u Eurobanci.

Od prikupljenih sredstava do kraja 2019. godine planirano je opremanje i modernizacija kabineta u **srednjoj Ekonomskoj školi „Stana Milanović“ iz Šapca i Ekonomskoj školi „Bosa Milićević“ iz Subotice**. Dodatno, zaposleni iz Eurobanke će održati predavanja učenicima i omogućiti stručnu praksu.

Za više informacija: eurobank.rs

4G UČIONICE

PODRŠKA OBRAZOVANJU

Unapređeno školovanje učenika u malim odeljenjima

Kompanija: Vip mobile

Partner na projektu: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Kompanija Vip mobile je u saradnji sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja sprovedla postavljanje rutera sa 4G internetom u 25 osnovnih škola u ruralnim delovima Srbije. Ruteri su postavljeni u školama širom Srbije, u okolnim selima kod Sremske Mitrovice, Čajetine, Požege, Preševa i drugim opštinama, i ova odeljenja sada su povezana veoma brzom 4G mrežom.

Na ovaj način značajno je unapređeno školovanje učenika u malim odeljenjima, i stvoreni su **bolji uslovi za rad profesora, edukaciju učenika i povezanost među školama**.

Za više informacija o projektu: [link](#)

Da rastemo srećni

Kompanija: NCR Srbija

Partneri na projektu: Fondacija Ana i Vlade Divac i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

NCR Fondacija i Fondacija „Ana i Vlade Divac“ su u toku 2018. godine realizovale projekat „Da rastemo srećni“ namenjen unapređenju uslova za kvalitetnije obrazovanje dece sa smetnjama u razvoju.

Putem konkursa izabrano je šest škola za decu sa smetnjama u razvoju koje su, u zavisnosti od potreba, dobile opremu prilagođenu deci sa smetnjama u razvoju poput senzornog parka u ŠOSO „Vuk Karadžić“ u Somboru. Škola „Bubanj“ iz Niša dobila je kombinovani interaktivni projektni sistem, škola „Radivoj Popović“ iz Sremske Mitrovice digitalni logopedski set, dok je senzornu sobu dobila Srednja zanatska škola u Rakovici (Beograd). Deca u školi „6. oktobar“ u Kikindi od sada imaju rekonstruisanu fiskulturnu salu, a škola „Mladost“ iz Pirot je bogatija za prostoriju za trening životnih veština za decu sa smetnjama u razvoju. Ukupna vrednost projekta iznosila je 96.000 dolara.

Pored opremanja i rekonstrukcije škola, u svakoj od šest opština organizovane su radionice za decu i roditelje, kao i veliki broj sportskih, kulturnih i društvenih aktivnosti, a uz aktivno učešće i volontersku podršku zaposlenih u kompaniji NCR Srbija.

Link za više informacija o projektu: <https://www.divac.com/darastemosrecni>

POKREĆEMO POKRETAČE

Kompanija: Telekom Srbija

Partneri na projektu: „Stvaramo znanje“ – Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; „mts startap ubrzanje“ – Startit centar

Kompanija Telekom Srbija je 2018. godine pokrenula krovni program „Pokrećemo pokretače“ čiji je cilj da osnaži institucije i pojedince da u svom okruženju pokreću pozitivne promene i motivišu druge da krenu tim putem. Krovni program obuhvata projekte „Stvaramo znanje“, „mts app konkurs“ i „mts startap ubrzanje“, kroz koje kompanija ulaže u mlade pokretače koji pripadaju različitim generacijama i koji mogu da doprinesu pozitivnim društvenim promenama.

Učenici OŠ „Nikola Tesla“, Vinča
pobednici konkursa Stvaramo znanje

Telekom Srbija

Tokom tri ciklusa projekta „Stvaramo znanje“ opremljeno je 60 informatičkih kabinetova u 60 osnovnih škola u Srbiji.

U okviru „mts app konkursa“ 135 učeničkih timova prezentovalo je 141 aplikaciju. Najbolji timovi nagrađeni su vrednim mobilnim telefonima, a pobednici odlaskom na IoT konferenciju u Berlinu. Konkurs je uvršten u selekciju evropske organizacije CSR Europe.

Za podsticaj tehnološkog preduzetništva u okviru tri ciklusa „mts startap ubrzanja“ uloženo je 60.000 evra i obezbeđene su besplatne mts usluge i mentorstvo predstavnika menadžmenta za 7 nagrađenih startapova.

BOLJE ZDRAVSTVO ZA SVE GRAĐANE...

Primeri:

Delhaize Srbija – Rak je izlečiv

NIS a.d. Novi Sad – Zajednici Zajedno 2018/2019

Kompanija: Delhaize Srbija

Partneri na projektu: Institut za onkologiju i radiologiju, Javni servis RTS, Ministarstvo zdravlja.

U maju 2018. počela je saradnja sa RTS-om, u okviru nacionalnog projekta „Rak je izlečiv” sa ciljem povećanja svesti o važnosti prevencije i obezbeđivanja boljih uslova za zdravstvenu negu u ustanovama. Organizovana je sedmodnevna izložba slika, humanitarna aukcija, kao i drugi krug prodaje slika, u okviru koje su učestvovali zaposleni, partneri, dobavljači i zainteresovani građani, a zahvaljujući ovim aktivnostima prikupljena su sredstva kojima je kompanija renovirala laboratoriju za medicinska istraživanja na Institutu za onkologiju i radiologiju.

Prvi put u Srbiji, u septembru prošle godine građani su na kasama u akciji „Napravi razliku, pruži priliku” mogli da zaokruže račun i doniraju kusur u humanitarne svrhe.

Zahvaljujući ovim aktivnostima, renovirana je laboratorija za medicinska istraživanja na Institutu za onkologiju i radiologiju i prikupljena sredstva za nabavku opreme za funkcionisanje laboratorije u iznosu od 2,3 miliona dinara.

Nakon renovirane laboratorije trenutno je u fokusu prikupljanje sredstava za kupovinu bronhoskopa Klinici za pulmologiju. Akcija se realizuje zaokruživanjem računa u Delez radnjama.

Za više informacija: rts.rs

ZAJEDNICI ZAJEDNO 2018/2019

PRIMERI IZ PRAKSE

ZDRAVSTVO

Kompanija: NIS a.d. Novi Sad

Partneri: Lokalne samouprave, Ministarstvo zdravlja

Za 10 godina u okviru programa „Zajednici zajedno“ realizovano je više od 900 projekata u iznosu od preko milijardu dinara, a oblasti podrške su obuhvatale sport, kulturu, zaštitu životne sredine, nauku/obrazovanje, javno zdravlje i socijalnu zaštitu. U procesu konsultacija sa predstavnicima lokalnih zajednica i ispitivanja potreba građana u opštinama/gradovima obuhvaćenih programom, **potreba za unapređenjem zdravstvenih ustanova** pojavila se kao zajednički prioritet.

Iz tog razloga, konkurs „Zajednici zajedno“ u 2019. godini realizuje se u saradnji sa Ministarstvom zdravlja RS i lokalnim samoupravama i ima za cilj realizaciju kapitalnih projekata u oblasti zaštite zdravlja – zdravstvena zaštita dece i omladine.

Sva sredstva iz programa usmerena su na podršku zdravstvenoj zaštiti dece i omladine u 13 lokalnih zajednica u kojima NIS posluje, i to u: Beogradu, Novom Sadu, Pančevu, Nišu, Čačku, Požarevcu, Zrenjaninu, Kikindi, Žitištu, Novom Bečeju, Srbobranu, Kanjiži i Plandištu.

Više informacija: <http://www.zajednicazajedno.nis.eu/>, <http://www.nis.eu/odrzivirazvoj/energija-znanja>

ULOGA LIDERA - PODRŠKA MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA...

Primeri:

Delta holding - Naše selo

Erste banka - Korak po korak

Coca-Cola HBC Srbija – Stižemo sa juga

OTP banka Srbija – Generator 2.0

dm drogerie markt – DM inkubator

Telekom Srbija - UdruŽENE

Novitet – Reciklaža tekstila

NAŠE SELO

EKONOMSKI RAZVOJ

Kompanija: Delta Holding

Partneri na projektu: Erste banka, Telekom, Privredna komora Srbije, Grad Zaječar, Keramika Kanjiža, Beovrt

Projekat je započet krajem 2018. godine u selima Mala Jasikova i Dubočane nadomak Zaječara sa ciljem da modernizacijom poljoprivredne proizvodnje i podizanjem nivoa kulturnog i društvenog života u nerazvijenim predelima Srbije podstakne razvoj sela u Srbiji.

„Naše selo“ se realizuje kroz tri osnovna koraka: edukacija stanovništva o modernoj poljoprivrednoj proizvodnji; finansiranje i stručna podrška za unapređenje poljoprivrede i unapređenje društvenog života. Do sada je u projekat uključeno 40 domaćinstava.

Osim teorijskih predavanja, organizuju se posete Deltinim voćnjacima i farmama, kao i manjim savremenim farmama, a stručnjaci Delta Agrara jednom nedeljno posećuju farme, voćnjake i meštane i savetuju ih u zaštiti, gajenju izboru sorti voća i rasa životinja i njihovom pravilnom uzgoju. Meštanima je garantovan i otkup poljoprivrednih proizvoda s tim da meštani nisu u obavezi da svoje proizvode prodaju Delta Agraru.

Kroz projekat se radi i na unapređenju društvenog i kulturnog života kao i zdravstvenog stanja stanovništva. Do sada su renovirane prostorije za okupljanje meštana i održavanje predavanja u oba sela, kao i osnovna škola u selu Mala Jasikova. Naredne godine biće renovirana i Osnovna škola u selu Dubočane. U dogовору са Домом Здравља сеоске амбуланте раде два дана у недељи umesto jednom nedeljno, nepokretni bolesници redovno se obilaze i omogućено je zakazivanje specijalističkih pregleda on-line.

Linkovi za više informacija o projektu: <https://naseselo.deltafondacija.rs>

KORAK PO KORAK

PRIMERI IZ PRAKSE

EKONOMSKI RAZVOJ

Kompanija: Erste Banka

Partneri: Smart kolektiv, Business Innovation Program, Eneca i Razvojni centar Kragujevac, Fondacija Katalist i USAID Projekat za ekonomsku saradnju

Korak po korak je program socijalnog bankarstva Erste Grupe za unapređenje finansijske stabilnosti i prosperiteta. Pružanjem prilagođenih bankarskih usluga ljudima koje konvencionalne banke veoma često ne smatraju atraktivnim klijentima, program doprinosi poboljšanju finansijske stabilnosti klijenata kao i dostizanju potencijala za rast regiona u kom se realizuje. Ovim programom Erste Banka svoje osnovno poslovanje u smislu kreiranja i ponude finansijskih proizvoda i usluga za određenu ciljnu grupu, kombinuje sa finansijskom edukacijom i poslovni obukama kako bi osnažila i pomogla klijente i potencijalne klijente da donose informisane i dobre poslovne odluke.

Nakon skoro tri pune godine programa podržano je više od 750 korisnika prilikom izrade biznis plana; edukovano je skoro 3.400 ljudi na temu tržišta, konkurenčije, prodaje, finansija i razvoja poslovnih modela; finansijski je podržano više od 146 startup firmi, 10 socijalnih preduzeća i 13 organizacija civilnog društva sa preko 1,6 miliona EUR kreditnih sredstava, doprineto kreiranju više od 780 novih radnih mesta širom Srbije.

Linkovi za više informacija o projektu: www.korakpokorak.rs

STIŽEMO SA JUGA

EKONOMSKI RAZVOJ

Kompanija: Coca-Cola HBC Srbija

Partneri: Privredna komora Srbije i Smart kolektiv

Program „Stižemo sa juga“ pokrenut je sa ciljem da prepozna i osnaži mala preduzeća - proizvođače hrane sa juga Srbije, kao i da im pruži priliku da direktno promovišu svoje proizvode.

Devet preduzeća odabranih putem konkursa stekli su priliku da direktno promovišu i prodaju svoje proizvode na inovativan način u više od deset gradova u Srbiji tokom leta i jeseni 2019, kao i kroz online kanale. Paralelno sa kampanjom, pet preduzeća će dobiti i podršku u jačanju svojih kapaciteta kroz razvojni program u trajanju od 4 meseca i mentorsku podršku Coca-Cola eksperata.

Odabrani proizvođači direktno će promovisati i prodavati svoje proizvode kroz pop-up šopove u 10 gradova Srbije u okviru manifestacije „Izađi mi na teglu“. Takođe, pokrenut je veb-sajt stizemosajuga.rs.

Linkovi za više informacija o projektu: www.stizemosajuga.rs

GENERATOR 2.0

Kompanija: OTP banka Srbija

Partneri na projektu: ICT Hub, centar za tehnološko preduzetništvo, Startit, Nova Iskra Studio, Codetribe, TeleGroup, Symphony, Quantox, M&I Systems, Netokracija, Mainstream, Digital Worx, Publicis i Direct Media

Posle dva konkursa (Generator i Generator Fluo) u okviru kojih je nagrađeno 60 preduzetničkih inovacija, krajem 2018. godine pokrenut je Generator 2.0 fokusiran na osnaživanje malih i srednjih preduzeća u domenu digitalne transformacije.

Na takmičenje se prijavilo 116 MSP, od kojih je 20 prošlo u sledeću fazu. Polufinalisti su prošli kreativne radionice i sa Generator 2.0 i sa timom stručnjaka radili na definisanju daljeg pravca njihovog poslovanja. Tokom faze glasanja na sajtu, sakupljeno je više od 23.000 glasova i odabran jedan pobjednik.

U 2018. sproveden je i Generator Fluo, konkurs za najbolje studentske preduzetničke inovacije, a pobjednici HearO Glasses su imali priliku da provedu sedam dana u inovativnom tehnološkom habu u Parizu.

Glavna nagrada za tri preduzeća je digitalna transformacija njihovog poslovanja koja obuhvata celokupnu analizu postojećeg stanja poslovanja i preporuke sa akcionim planom, implementaciju jedne od predloženih preporuka u vrednosti do 5.000 evra, kao i marketinški preobražaj i medijsku kampanju.

Linkovi za više informacija o projektu: generator.rs

DM INKUBATOR

Kompanija: dm drogerie markt

Partneri: USAID, Razvojna agencija Srbije, Serbia Organica i Fakultet primenjenih umetnosti u Beogradu

Projekat dm Inkubator predstavlja sveobuhvatnu podršku domaćim mikro, malim i srednjim preduzećima, kao i start-up kompanijama sa inovativnim proizvodima iz segmenta hrane, dodataka hrani i kozmetike za negu i lepotu koji sadrže sirovine voća, povrća i/ili lekovitog bilja poreklom iz Srbije.

Podrška je realizovana kroz nekoliko vidova: 1) podrška u tehnologiji sastava od strane angažovanih tehnologa na projektu na polju prehrane i kozmetologije; 2) kvalitativne edukacije na teme iz oblasti poslovanja; 3) podrška u razvijanju dizajna ambalaže i pakovanja; 4) plasman na police u sve dm drogerije u Srbiji kojih je trenutno 97 i 5) potpuna marketinška podrška od strane dm-a u cilju što kvalitetnijeg i uspešnijeg plasmana i prodajnih rezultata proizvoda.

Ključni rezultati:

prijavljeno je 704 proizvoda od strane 152 različita privredna subjekta iz Srbije
20 proizvođača dobilo je priliku da razvije svoje proizvode

18 proizvođača je odabранo da svoje proizvode, razvijene kroz projekat, izloži u svim dm objektima širom Srbije

57 razvijenih proizvoda će biti izloženo do kraja 2019. godine

Kompanija: Telekom Srbija

Partner na projektu: Savet za rodnu ravnopravnost polova Vlade AP Vojvodina

Telekom Srbija je prepoznao potrebu i priliku da svoje društveno odgovorne aktivnosti usmeri na podršku ženama u cilju promovisanja ženskog preduzetništva i osnaživanja žena i ženskih udruženja. Cilj projekta je da uz finansijsku podršku promoviše ženski aktivizam na lokalnom nivou kako bi se povećala vidljivost ove društvene grupe i njihove mnogobrojne doprinose očuvanju kulture, tradicije i života zajednice, uzimajući u obzir da su žene stub svakog domaćinstva i da su pokretač razvoja u lokalnim zajednicama.

Najveći broj ženskih udruženja u Srbiji, prema nezvaničnim podacima, čak više od 300, nalazi se na teritoriji Vojvodine, pa je to bio razlog da aktivnosti u prvoj fazi projekta, tokom 2019. godine, usmeri upravo na udruženja u ovom delu Srbije.

Tokom prve faze projekta „UdruŽene“ novčanu podršku Telekoma Srbija dobilo je 20 udruženja žena na području Vojvodine. A sredstva će se koristiti za uređenje prostorija, kupovinu mašina i sredstava za rad, kao i materijala koji je potreban za izradu ručnih radova, izradu publikacija, organizaciju seminara i humanitarnih aktivnosti.

Link za više informacija o projektu: [Početak projekta UdruŽene](#)

Izrada artikala od tekstilnog otpada

Kompanija: Novitet DOO

Tekstilni otpad u Srbiji obično završava u komunalnom otpadu na deponijama i predstavlja jedan od najinvazivnijih otpada. NOVITET DOO trenutno više od 90% otpadnog tekstila vraća u proces proizvodnje sa težnjom da ovaj procenat iz godine u godinu bude sve veći.

Kompanija je tokom 2018. godine pokrenula projekat sa ciljem što boljeg iskorišćenja materijala nastalog kao „neupotrebljiv“ prilikom redovnog procesa proizvodnje. Konkretan rezultat prve faze aktivnosti je 600 torbi i 250 nesesera, proizvedenih od materijala koji bi inače bili bačeni.

Torbe i neseseri najrazličitijih boja i dimenzija iskorišćeni su kao EKO torbe prilikom dodele poklona povodom novogodišnjih praznika, a deo proizvedenih proizvoda doniran je i socijalno ugroženim porodicama u Aleksincu.

Mejl za više informacija o projektu: info@novitet.rs

NA MLADIMA SVET OSTAJE...

Primeri:

Coca-Cola HBC Srbija – Podrška mladima
Organic Tea – Razvoj omladinskog preuzetništva
Manpower Group – Najbolja učenička kompanija
Titan Cementara Kosjerić – Stručna praksa

COCA-COLA PODRŠKA MLADIMA

PRIMERI IZ PRAKSE

PODRŠKA MLADIMA

Kompanija: Coca-Cola HBC Srbija

Partneri na projektu: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Nacionalna služba za zapošljavanje i NALED

Coca-Cola podrška mladima je nacionalni program kompanije Coca-Cola HBC Srbija, koji mladima širom Srbije omogućava da unaprede svoje lične i profesionalne veštine, kako bi lakše došli do posla.

Program se sprovodi kroz trodnevne interaktivne radionice u 15 opština, a polaznici imaju priliku da sa sertifikovanim stručnjacima unaprede svoje lične veštine i steknu praktična znanja koja će im pomoći u potrazi za poslom. Uz trodnevne radionice, deo programa se odvija i kroz digitalnu platformu.

Od lansiranja projekta (maj 2017.) 4.450 mladih je dobilo obuku i podršku u pripremi za tržište rada, a više od 600 njih pronašlo posao godinu dana nakon obuke.

U 2018. godini, ukupno 40 trodnevnih radionica je organizovano u 15 gradova u Srbiji (120 dana, 960 sati obuke) nakon čega je 250 učesnika pronašlo zaposlenje, a 62% učesnika se ili samozaposlilo, vratilo formalnom obrazovanju ili počelo prekvalifikaciju.

Link za više informacija o projektu: <https://coca-colapodrskamladima.com>

RAZVOJ OMLADINSKOG PREDUZETNIŠTVA

PRIMERI IZ PRAKSE

PODRŠKA MLADIMA

Kompanija: Organic Tea

Partneri na projektu: Ekonomski fakultet Niš, ugostiteljsko turistička škola Niš, Škola za specijalno obrazovanje „Carica Jelena Niš”, Umetnička škola Niš

Projekat je kreiran za predstavnike učeničkih kompanija, mlade preduzetnike i sve mlade koji imaju poslovnu ideju, a žele da kreiraju i dizajniraju što bolje pakovanje i nastup na tržištu putem IT alata, veb portala, društvenih mreža za koje će proći kroz sve faze potrebne za uspešno funkcionisanje. Druga komponenta odnosi se na kompletну finansijsku analizu poslovanja, računovodstvene principe, poreske norme, izvozno-uvozne procedure i organsku sertifikaciju poljoprivrednih proizvoda.

Jedinstvenost projekta se ogleda i u uspostavljanju saradnje sa Specijalnom školom „Carica Jelena“ iz Niša i niškim KPZ-om, na aktivnostima izrade pakovanja i proizvodnje sirovina, kako bi te marginalne grupe štićenika i mladih sa invaliditetom uključili u redovne društveno ekonomski tokove i omogućili im stvaranje uslova za zaposlenje.

Ključni rezultat se ogleda u tome što učenici kroz ovaj projekat formiraju svoju zadrugu koja će realizovati njihove preduzetničke ideje.

Link za više informacija o projektu: www.organicteaserbia.com

NAJBOLJA UČENIČKA KOMPANIJA

PRIMERI IZ PRAKSE

PODRŠKA MLADIMA

Kompanija: Manpower Group

Partneri na projektu: Dostignuća Mladih u Srbiji

Dugogodišnja saradnja sa organizacijom Dostignuća Mladih na globalnom nivou uspešno je nastavljena i na teritoriji Srbije. Kao kruna međusobne saradnje predstavlja partnerstvo potpisano na globalnom nivou u pogledu nagrade "Ready for Work" koju je kompanija ManpowerGroup dodelila i na evropskom finalu učeničkih kompanija u Beogradu 2018. godine.

Koncept učeničkih kompanija upravo omogućava srednjoškolcima da steknu iskustvo vođenja sopstvene kompanije, sa realnim proizvodima i uslugama. U skladu sa strategijom ManpowerGroup, ovaj projekat je podržan kako u vidu novčanih donacija tako i ekspertskega znanja i iskustva koje zaposleni u kompaniji poseduju.

Tokom 2018. školske godine, više od 340 hiljada učenika u Evropi je pohađalo ovaj program, a samo u Srbiji osnovano je 144 učeničkih kompanija.

Tokom tri dana takmičenja u Beogradu, srednjoškolci iz 37 zemalja okupljeni u 39 učeničkih kompanija predstavili su javnosti svoje inovativne proizvode i usluge kroz četiri faze takmičenja, a ocenjivao ih je panel žirija sastavljen od 30 predstavnika najvećih svetskih kompanija.

Kompanija: TITAN Cementara Kosjerić

Program stručne prakse „Znanje za izazove – gradimo kulturu neprekidnog učenja“ organizuje se već šest godina zaredom i fokusiran je na mlade studente i diplomce, koji žele da unaprede univerzitetsko obrazovanje i steknu bolje kvalifikacije i iskustva u korist daljeg profesionalnog razvoja. Program je pre svega usmeren na polaznike iz lokalne zajednice koji imaju priliku da fakultetsko obrazovanje nadograđe u realnom poslovnom ambijentu, uz punu podršku svih zaposlenih.

U prilog tome govori činjenica da se, na osnovu dosadašnjeg iskustva u sprovođenju stručne prakse, kompanija može pohvaliti podatkom da je skoro polovina praktikanata pronašla posao u periodu od dvanaest meseci nakon završene obuke u našoj kompaniji.

Dodatno, uzimajući u obzir međunarodne trendove i inicijative, ovaj projekat, koji je do sada obuhvatio 52 polaznika prakse, ujedno predstavlja i lokalni doprinos Evropskom paktu za mlade, koji je pokrenut u okviru Evropske mreže za društveno odgovorno poslovanje (CSR Europe), čiji potpisnik je i TITAN Grupa.

LIČNO ANGAŽOVANJE PREPOZNATO U KORPORATIVNOJ FILANTROPSKOJ AGENDI...

Primeri:

UniCredit Bank – Hajde da ulepšamo Srbiju
Bambi – Bambi za decu Požarevca

*„Shvatili smo da društvu možemo pružiti dodatnu vrednost od koje će imati korist na duge staze – **znanje i stručnost naših zaposlenih**. Osim toga, želeli smo da uključimo zaposlene u sve ono što radimo za lokalne zajednice kako bismo podigli svest o tome koliko je važno biti odgovoran građanin.”*

Jasna Uzelac Braunović, Rukovodilac tima za odnose sa medijima i održivo poslovanje, UniCredit Bank

HAJDE DA ULEPŠAMO SRBIJU

VOLONTIRANJE ZAPOSLENIH

Kompanija: UniCredit Bank

Do pre četiri godine, društveno odgovorna strategija banke koja je mahom bila filantropska, usmerena je na volontersku i uključivanje zaposlenih u aktivnosti u lokalnoj zajednici. Program „Hajde da ulepšamo Srbiju” započet je pre tri godine, tako što su pozvani svi zaposleni iz cele Srbije da se priključe u sređivanju školskih dvorišta, domova zdravlja i domova penzionera. Odziv je već u prvoj godini bio fantastičan, a trenutno je u toku 4. izdanje ove inicijative koja pored podrške lokanim zajednicama podržava i razvoj timskog duha među zaposlenima.

Svake godine zaposleni UniCredit Banke učestvuju u mnogobrojnim volonterskim akcijama i inicijativama širom Srbije.

#UniCreditForGood

Banka za sve
što vam je važno. | **UniCredit Bank**

Oko 400 (1/3 od ukupnog broja) zaposlenih na godišnjem nivou iz svih regiona banke učestvuje u ovoj inicijativi. Pored toga, zaposleni su uključeni i u partnerstvo sa Dostignućima mlađih u Srbiji gde se skoro stotinu zaposlenih već oprobalo u ulozi mentora i pomoglo mlađima da na osnovu svojih ideja osmisle i kreiraju biznis planove. Tokom decembra banka poziva svoje zaposlene i njihovu decu da spakuju stare igračke i odeću i pošalju ih deci koja žive u domovima bez roditeljskog staranja, a jednom godišnje oko 200 zaposlenih i članova njihove porodice učestvuje u Trci zadovoljstva i tako podržava organizaciju BELhospice.

BAMBI ZA DECU POŽAREVCA

Kompanija: Bambi

Nakon volonterske akcije koju je kompanija Bambi organizovala u oktobru 2018. god, gde su zaposleni kompanije uzeli učešće u sređivanju vrtića Bubamara u Požarevcu, za potrebe najmlađih donirano je i igralište zajedno sa mobilijarom. Veliko igralište, sa podlogom i mobilijarom za decu koja su polaznici vrtića, instalirano je krajem 2018. godine.

Klub Bambi Volontera je kompaniju podstakao i motivisao da realizuje ovu vrednu donaciju, jer je prilikom volonterske akcije ostvarena odlična saradnja sa zaposlenima u vrtiću.

„U Kompaniji Bambi verujemo da se uspeh ne meri samo dobrom poslovnim rezultatima, već i odgovornošću prema ljudima i zajednici u kojoj poslujemo. Ova donacija je samo jedan od projekata koji to pokazuju. Izuzetno smo ponosni na našu solidarnost i volju da pomognemo svima onima kojima je to najpotrebnije. Posebno najmlađima, kojima smo ovog puta želeli da stvorimo mogućnost za srećnu i bezbrižnu igru zahvaljujući kojoj otkrivaju svet oko sebe i odrastaju na najlepši mogući način.” Nemanja Brković, PR menadžer kompanije Bambi

Za više informacija o projektu: www.bambi.rs

HUMANOST NA DELU...

Primeri:

Coca-Cola HBC Srbija – 50 godina Coca-Cole u Srbiji
Crédit Agricole Srbija – Novogodišnja kutija
Art Ival – Humanitarna aukcija uskršnjih jaja

50 GODINA COCA-COLE U SRBIJI

Kompanija: Coca-Cola HBC Srbija

Partneri na projektu: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Nacionalna služba za zapošljavanje i NALED

Povodom obeležavanja pola veka uspešnog poslovanja u Srbiji, Coca-Cola sistem je potpisao ugovor o donaciji sa Crvenim krstom Srbije i Fondom B92 kojim će biti pružena podrška narodnim kuhinjama širom zemlje. Donacija vredna šest miliona dinara usmerena je na nabavku opreme za spremanje hrane zahvaljući kojoj će biti pripremani kvalitetniji obroci u kraćem vremenskom periodu.

Crveni krst Srbije upravlja radom 76 narodnih kuhinja čije usluge koristi više od 35.000 ljudi. Planirana oprema je, u saradnji sa Fondom B92, instalirana tokom proleća 2019. godine. Među prvim narodnim kuhinjama koja je dobila donaciju bila je narodna kuhinja u Paraćinu a osim nje, još njih 11 dobilo je tokom aprila šporete, kazane, mašine za sečenje i pripremu hrane u ukupnoj vrednosti od šest miliona dinara.

12 narodnih kuhinja širom Srbije dobilo je donaciju u ukupnoj vrednosti od šest miliona dinara.

Link za više informacija o projektu: <https://www.coca-colasrbija.rs/press-centar/saopstenja-za-medije/narodna-kuhinja-paracin-donacija>

NOVOGODIŠNJA KUTIJA

Kompanija: Crédit Agricole Srbija

Projekat Novogodišnja kutija, uspešno se realizuje od 2009. godine i do sada je 13.300 dece u Beogradu, Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu primilo novogodišnje paketiće. Višegodišnje trajanje akcije Novogodišnja kutija, dokaz je značaja koji ovaj projekat ima upravo u podršci porodicama koje se susreću sa socijalnim i drugim izazovima i podizanju svesti društva o potrebi uključivanja svih koji mogu da pomognu.

Novogodišnja kutija je nastavak humanitarne akcije Magični doručak, koju su kompanije Crédit Agricole banka Srbija i METRO Cash & Carry Srbija i nevladina organizacija Banka Hrane organizovale u aprilu ove godine. Tada je za potrebe škola za decu sa smetnjama u razvoju obezbeđeno više od devet tona hrane, a ukupno 62,5 t od početka akcije.

Humanitarna akcija pod nazivom „Magični doručak” koju su pokrenuli Crédit Agricole Srbija i kompanija METRO, u saradnji sa Bankom hrane i Sekretarijatom za obrazovanje i dečiju zaštitu Grada Beograda – uspešno se realizuje celu deceniju. Cilj zajedničkog projekta je da se svake godine, tokom trajanja akcije, obezbedi značajna donacija u hrani školama širom Srbije u kojima se obrazuju deca sa smetnjama u razvoju. Uz podršku Junior Chefs Cluba Srbije tradicionalno se organizuje i priprema veliki slavljenički obrok za decu, u školi po izboru.

HUMANITARNA AUKCIJA USKRŠNJIH JAJA

Kompanija: Art Ival

Partneri na projektu: Fondacija „Ana i Vlade Divac“ i preduzeće ORIS iz Sombora

Humanitarna aukcija čokoladnih jaja Premier je preduskršnji događaj sa dugogodišnjom tradicijom na kome se izlažu ručno rađena 33 čokoladna eksponata - jaja koja teže od 500gr do 2.500gr, izrađena u pogonu Art Ival-a. Eksponati predstavljaju filigrantsko unikatna dela majstora čokolatijera, a sva prikupljena sredstva na aukcijama usmeravaju se fondacijama i udruženjima.

Prva aukcija održana je 2011. godine u Belom Dvoru u saradnji sa NJKV princem Aleksandrom Karađorđevićem i Fondacijom Princeze Katarine, a sva prikupljena sredstva bila su usmerena preko Fondacije Japanskoj ambasadi u Beogradu (nakon razornog zemljotresa i cunamija). Ostale aukcije održane su u saradnji sa Fondacijom Ane i Vlade Divac (dva puta), Fondacijom Novak Đoković (dva puta) i jednom sa udruženjem dece obolele od tumora NURDOR i 2019. sa Rotari klubom iz Sombora. Zahvaljujući aukciji u 2018. godini, dodeljene su 2 stipendije učenicima iz socijalno ugroženih porodica iz Sombora.

SPORT I PROMOCIJA ZDRAVIH ŽIVOTNIH STILOVA...

Primeri:

Marbo Product – Pokaži fudbalsku strast

Mozzartbet - 100 terena za jednu igru

POKAŽI FUDBALSKU STRAST

PRIMERI IZ PRAKSE

SPORT

Kompanija: Marbo Product

Partneri na projektu: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstvo omladine i sporta

Imajući u vidu da će Svetsko prvenstvo u fudbalu obeležiti 2018. godinu, kompanija PepsiCo je u okviru komercijalne kampanje brenda Chipsy - Pokaži fudbalsku strast, stavila fudbal u fokus znajući da će biti u središtu pažnje potrošača, ali sa ciljem kreiranja kampanje koja će imati dalekosežniji rezultat. Lopte, kao simbol ekipnih sportova, zdravih navika i timskog duha, postale su stub velike regionalne, donatorske kampanje kompanije Marbo Product. Kampanja je sprovedena na teritoriji čitave Srbije, kao i Bosne i Hercegovine i Crne Gore, a podržala su je resorna ministarstva prosvete i sporta na svakom od tržišta.

Na teritoriji Srbije je 7.000 lopti za fudbal, košarku, odbojku i rukomet distribuirano svim osnovnim školama, dok je 15.000 lopti ukupno donirano na sva tri tržišta. Dobijena je široka javna podrška i podrška nastavnog osoblja i roditelja.

Link za više informacija o projektu: <http://pepsico.rs/sr/pocetna>

100 TERENA ZA JEDNU IGRU

PRIMERI IZ PRAKSE

ŽIVOT U LOKALNOJ
ZAJEDNICI

Kompanija: Mozzartbet

Partneri na projektu: Lokalne samouprave

Projekat *100 terena za jednu igru* je pokrenut kako bi se obnovilo 100 košarkaških igrališta u Srbiji. Kroz projekat se kompletno obnavljaju košarkaška igrališta širom države – postavljanjem specijalne podloge izrađene po FIBA standardu, profesionalnih konstrukcija, zglobnih obručeva, a tamo gde ima prostora za to, rekonstruišu se i tribine.

Pri odabiru terena razmatrani su predlozi korisnika usluga, zaposlenih i lokalne zajednice. Do sada je obnovljeno 76 igrališta, a promocije obnovljenih terena u proseku posećuje više od 1.000 ljudi svih generacija. Kompanija na mesečnom nivou dobija na desetine predloga novih terena za obnovu.

U akciji je učestvovao veliki broj poznatih košarkaša i košarkaških stručnjaka među kojima su bili Dragan Kićanović, Željko Obradović, Bogdan Bogdanović, Žarko Paspalj, Svetislav Pešić, Mirsad Jahović, Zoran Moka Slavnić, Predrag Danilović, Dušan Duda Ivković, Miroslav Muta Nikolić, Marina Maljković, Nenad Krstić, Marko Gudurić, Nemanja Bjelica.

Link za više informacija o projektu: www.deotvogzivota.com

POBOLJŠAN KVALITET ŽIVOTA U LOKALNIM ZAJEDNICAMA...

Primeri:

CRH Srbija - Rekonstrukcija domskog odeljenja „Izvor”
Elixir Prahovo – Rekonstrukcija kanalizacione mreže
Rudnik floatacija – Dom kulture „Vojislav Ilić”

Rekonstrukcija domskog odeljenja „Izvor” i Dnevnog boravka

Kompanija: CRH Srbija

Partneri na projektu: Opština Paraćin, Centar za socijalni rad Paraćin

Osluškujući potrebe zajednice i okruženja u kome posluje, kompanija CRH je u 2018. god. uz saradnju Centra za socijalni rad u Paraćinu, podržala projekat koji je imao za cilj da poboljša uslove života i razvoja najosetljivijih društvenih grupa.

Projekat pod nazivom „Rekonstrukcija domskog odeljenja „Izvor” i Dnevnog boravka za decu i omladinu sa smetnjama u razvoju“ obuhvatao je renoviranje objekata u Domu „Izvor“ u kome borave odrasle ženske osobe sa sa najtežim psiho-fizičkim smetnjama u razvoju, iz cele Srbije, kao i Dnevnog boravka u Paraćinu koji pohađaju deca i mladi starosti do 35 godina.

Potpuno je rekonstruisana terasa na kojoj štićenice Doma provode najviše vremena, zatim sanacija i hidroizolacija zidova u podrumu i kotlarnici kao i izrada sistema za crpljenje podzemnih voda u kotlarnici. U Dnevnom boravku u Paraćinu ugrađena je zaštitna gumena obloga u dvorištu, a obezbeđena je i senzorna soba, opremljena najsavremenijim komponentama, namenjena različitim grupama korisnika koji više ne moraju da idu u okolne gradove kako bi imali ovaj vid terapije već ga imaju u svom gradu, Paraćinu.

Link za više informacija o projektu: www.youtube.com/watch?v=ZJf4CUHd7Sk

REKONSTRUKCIJA kanalizacione mreže u MZ Radujevac

Kompanija: **ELIXIR PRAHOVO**

Elixir Prahovo se trudi da obezbedi kvalitetan život ne samo svojih radnika, već i njihovih porodica tako što nastoji da ulaže i u sela koja su u neposrednoj blizini same fabrike.

Problemi manjih opština često su vezani za male budžete za infrastrukturne projekte koji se obično realizuju u centralnim delovima opštine, dok za seoska okruženja ostane malo sredstava. Nakon mnogobrojnih sastanaka sa MZ Radujevac odlučeno je da se pomogne u realizaciji projekta Rekonstrukcija kanalizacione mreže, koja je negde bila dotrajala, a negde nije ni postojala. Angažovani su renomirani izvođači radova koji su dotrajale cevi zamenili polietilenskim cevima koje su spajane elektrofuzijom i varenjem. Posle polaganja vodovodnih cevi izvršilo se ispitivanje cevovoda na probni pritisak, dezinfekcija samog cevovoda, i uzimanje uzoraka od Zavoda za javno zdravlje Timok o ispravnosti vode.

Nakon završetka radova dodatno je asfaltiran deo trotoara, i povezan celokupni sistem vodovodne mreže sa osnovnom školom i ambulantom.

DOM KULTURE

Vojislav Ilić

Kompanija: Rudnik i flotacija Rudnik

Partneri na projektu: Opština Gornji Milanovac, Kulturni centar Gornji Milanovac, Gornjomalovačko pozorište, Muzej rudničko-takovskog kraja, Dramska radionica KC GM, KUD Šumadija Gornji Milanovac

Preduzeće Rudnik iniciralo je da se Dom kulture, sagrađen 1973. godine, obnovi i ponovo počne sa radom sa ciljem da se oživi kulturni i socijalni život u varošici Rudnik. Tokom 2014. godine urađena je kompletna adaptacija Doma kulture u koji je bilo uloženo preko 20,5 miliona dinara. Dom kulture zvanično je krenuo sa radom 6. avgusta 2014. godine, a u poslednjih 5 godina održano je oko 150 različitih manifestacija. Na organizaciji većine događaja u Domu kulture pored partnera, angažovani su i uključeni zaposleni iz preduzeća Rudnik. Svi događaji organizovani od strane preduzeća Rudnik su besplatni za meštane, zaposlene, decu i ostale posetioce Doma kulture.

Značaj projekta je u oživljavanju kulturnog i društvenog života i obezbeđivanju kvalitetnog kulturno-umetničkog sadržaja, unapređenju svesti o značaju kulture, edukaciji i razvijanju kreativnosti kod dece, kvalitetnom programu za meštane, zaposlene i ostale posetioce koji obogaćuje socijalni život na Rudniku, u razvoju kulturnog turizma za sve posetice planine Rudnik.

Link za više informacija o projektu: www.contangorudnik.co.rs/sr/press-centar-2/dom-kulture

SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM...

**IZGRADNJA PARTNERSTAVA
ZA BOLJE DRUŠTVO**

Primeri:

Titan Cementara Kosjerić – Za moj Kosjerić
Erste Banka – Superste
CRH – Partnerstvo za budućnost

ZA MOJ KOSJERIĆ

PARTNERSTVA

Kompanija: TITAN Cementara Kosjerić

Partneri na projektu: lokalne organizacije i institucije na teritoriji opštine Kosjerić

TITAN Cementara Kosjerić, već sedam godina zaredom, organizuje konkurs pod nazivom „Za moj Kosjerić” sa ciljem da se izaberu i nagrade najbolji projekti na teritoriji Opštine Kosjerić, koji će unaprediti kvalitet života građana Kosjerića i predstavljati dugoročan podsticaj svima da se uključe i zajedno doprinesu ostvarenju boljih uslova za život.

Programi i ulaganja kroz ovaj Konkurs usmereni su ka uspostavljanju što kvalitetnijih uslova obrazovanja, promovisanju kulturno-umetničkog života, podizanju nivoa socijalne zaštite i inkvizije, kao i ka unapređenju životne sredine. Implementacija projekata orijentisana je ka inovativnom i održivom unapređenju lokalne zajednice.

Ova inicijativa predstavlja idealnu platformu za umrežavanje i saradnju u rešavanju zajedničkih problema između najznačajnijih lokalnih aktera, u domenu kulture, obrazovanja, ekologije i socijalnog uključivanja, istovremeno podstičući korišćenje i razvoj lokalnih resursa.

Sa finansijskim sredstvima koja prevazilaze 140.000 evra, TITAN Cementara Kosjerić je do sada podržala realizaciju 75 lokalnih projekata koji direktno utiču na unapređenje kvaliteta života u Kosjeriću.

Link za više informacija o projektu: [Integrисани извештај за 2018. годину](#)

SUPERSTE

PARTNERSTVA

Kompanija: ERSTE Banka

Partner na projektu: Trag fondacija

Superste je moderna, interaktivna, donatorska platforma Erste Banke, namenjena mladima starosti od 16 do 35 godina, koja okuplja kreativne, hrabre i odlučne ljude kojima je potrebna podrška, znanje, resursi i saveti kako da svoje aktivističke ideje iz oblasti kulture, umetnosti i obrazovanja pretvore u realne društveno odgovorne programe.

Centrifuga je konkurs, u okviru Superste platforme, namenjen mladima koji žele da uče, razvijaju se, veruju u sebe i spremni su da realizacijom svojih društveno odgovornih ideja menjaju svoje zajednice za opšte dobro. Program je u zajednici prepoznat po činjenici da se pored finansijske podrške za realizaciju projekata učesnici osnažuju, savetuju i edukuju kroz mentorski proces tokom svih faza programa. Svake godine stručni tim Superznałaca izdvoji po 40 kvalitetnih ideja sa kojima se dodatno radi: jedan na jedan i grupno na dvodnevnom Ideodromu, kako bi još detaljnije razradili svoje ideje, razvili strategiju okupljanja zajednice koja treba da ih podrži, kako bi prešli u narednu fazu programa i bili spremni da brane projekte pred stručnim žirijem.

Najboljih 11 dobijaju finansijsku podršku za realizaciju, i to 10 najboljih po ocenama žirija dobija grantove od po 500.000 dinara, a jedna organizacija koju javnost oceni kao svog favorita dobija 100.000 dinara. Od 2015. godine na konkurse se prijavilo više od 450 inicijativa, a Erste Banka je obezbedila fond za više od 28 miliona dinara za podršku čak 75 inovativnih ideja mlađih iz oblasti kulture, umetnosti i obrazovanja iz više od 20 gradova širom Srbije.

Link za više informacija o projektu: <https://www.superste.net/>

PARTNERSTVO ZA BUDUĆNOST

Kompanija: CRH Srbija

Partneri na projektu: lokalne organizacije i institucije

Ove godine deseti put za redom organizovan je konkurs za ustanove i udruženja građana sa teritorije opštine Paraćin, pod nazivom „Partnerstvo za budućnost”. Od 2008. godine, od kako postoji Partnerstvo za budućnost, podržano je više od 70 različitih projekata iz oblasti kulture i sporta, obrazovanja i održivog razvoja sa blizu 300.000 eura.

Ideja za projekat „Partnerstvo za budućnost” javila se iz potrebe da se podrže različite inicijative i projekti različitih nevladinih organizacija, ustanova i udruženja građana, sa teritorije opštine Paraćin, iz oblasti koje, svojom strategijom društveno odgovornog poslovanja, podržava kompanija CRH Srbija, a to su: obrazovanje, kultura i sport, održivi razvoj.

U 2019. godini pobednici konkursa „Partnerstvo za budućnost” bili su: Udruženje žena „Paraćinke”, Planinarski klub „Javorak”, Udruženje građana „Đurđevdan”, Udruženje građana „Dečiji kutak”, Udruženje distrofičara pomoravskog okruga, Dečji hor „Dar”, NGO UNEKOOP, Dom zdravlja Paraćin, Centar za ženski razvoj i podršku, OŠ „Radoje Domanović”, Paraćin.

Link za više informacija o projektu: <http://www.crhserbia.com/projekti/>

EDUKACIJA I PODIZANJE SVESTI...

Primeri:

Erste Banka – Ersteznali
Hemofarm – Pokrenimo talas održivih vrednosti

ERSTE ZNALI

EDUKACIJA

Kompanija: Erste Banka

Partneri na projektu: lokalne organizacije i institucije

ErsteZnali je inovativni i sveobuhvatni program finansijske edukacije, pokrenut sa željom da svi građani donose informisane i dobre finansijske odluke, što je preduslov prosperiteta društva i održivosti poslovanja.

Programu je prethodilo istraživanje o finansijskim navikama i finansijskoj pismenosti koje je Banka sprovedla početkom godine među svojim klijentima.

Program je zvanično pokrenut lansiranjem zabavne edukativne platforme za ozbiljne finansijske teme - <https://ersteznali.rs> koja korisnicima nudi različite mogućnosti za učenje uz mogućnost takmičenja u znanju.

Uz podršku Banke objavljena je knjiga „Čuvari zmajevog blaga“ koja uči decu tome kako da brinu o novcu i otkriva im znanja koja su osnova za izgradnju buduće finansijske pismenosti. Autorka knjige je direktorka komunikacija Erste Banke Dragica Mujković, a izdavač je Kreativni centar.

Za prvih 6 meseci, Platformu je posetilo preko 130.000 korisnika i registrovano je 1.200 takmičara i takmičarki.

Link za više informacija o projektu: www.ersteznali.rs

Pokrenimo talas održivih vrednosti!

Kompanija: Hemofarm

Partneri na projektu: Represent Communications

Hemofarm je uveo inovativan način predstavljanja Izveštaja kao korporativnu priču o održivosti ispričanu kroz praktične i interaktivne primere. Inovativna dostignuća u pogledu održivog razvoja i njegovog predstavljanja odnose se na: e-sekretaricu (centralizovane elektronske baze koja štedi vreme i čuva okolinu), čišćenje opreme bez zaustavljanja proizvodnje, unapređenja sistema kontrole kvaliteta i razvoj i implementacija aplikacije car4share koja povezuje zaposlene, štedi troškove prevoza i emisiju CO₂.

Izveštaj promoviše i podršku cirkularnoj ekonomiji (Izveštaj štampan na papiru od neuobičajenih reciklata - biljke, alge, koža i guma) i ranjivim grupama društva (reciklaža boćica za injekcione rastvore i uz pomoć prijatelja iz KEC centra pretvorene u ukrase za jelke). Ključni rezultati obuhvataju: više od 3.000 internih i eksternih obuka zaposlenih, upotrebojem recikliranog kartona kompanija je samo tokom godine sačuvala skoro 16.000 stabala, potrošnju vode smanjila za količinu tokom 34 radna dana, dok je potrošnju električne energije smanjila za 40 radnih dana.

Prethodnu godinu obeležili su i humanitarni projekti Hemofarm Fondacije u obrazovanju, kulturi i zdravstvu, snažna višegodišnja kampanja za povećanje broja donora organa - I ja sam donor, Jer navijam za Srbiju.

Link za više informacija o projektu: [Izveštaj o održivom razvoju - Da se bolje razumemo i gledamo svet istim očima!](#)

**FORUM ZA
ODGOVORNO
POSLOVANJE**

kancelarija@odgovornoposlovanje.rs

facebook.com/odgovorno.poslovanje

FOP_Srbija

Forum za odgovorno poslovanje

www.odgovornoposlovanje.rs

office@smartkolektiv.org

facebook.com/SmartKolektiv

twitter.com/SmartKolektiv

www.smartkolektiv.org

Izdavač:

Smart kolektiv, 2019.

Za izdavača:

Neven Marinović, direktor

Projektni tim:

Milica Mišković
Teodora Pazarski
Aleksandra Bojović